

УДК 323.1(477)(06)

Дедков М. В.¹, Дондик С. Ю.²

¹ канд. іст. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ГФ-210 НУ «Запорізька політехніка»

МІОНХЕНСЬКО-УКРАЇНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ З БЕЗПЕКИ (ЛЮТИЙ 2022 Р.)

18 - 20 лютого 2022 року відбулася 58-а Мюнхенська конференція з питань безпеки. У цьому щорічному заході взяли участь представники близько 40 країн, але росія уперше за понад 20 років — відмовилася. Оскільки однією з головних тем була загроза вторгнення росії в Україну та можлива війна у Європі, то неофіційно конференція отримала назву мюнхенсько-українська.

Починаючи з листопада 2021 року, на кордоні України та росії зосереджувалися російські війська. Під приводом проведення військових навчань значний контингент російських збройних сил було перекинуто також до Білорусі, до північного кордону України. За даними Києва та західних країн, чисельність підрозділів рф сягнула понад 130 тисяч. Сполучені Штати припустили, що вторгнення на українську територію може відбутися будь-якої миті. Розвідка Естонії говорила про другу половину лютого 2022 року. Під час триденного саміту західні лідери закликали росію одуматися та не нападати на Україну, погрожували санкціями, а деякі намагалися її заспокоїти: мовляв, про вступ України до НАТО не йдеться.

У своєму виступі міністерка закордонних справ Німеччини **Анналена Беброк** сказала, що нинішня ескалація – це криза не України, а Росії. Тому

союзники закликають її негайно відвести свої війська. Вона нагадала, що у разі вторгнення в Україну на росію чекають економічні втрати: безпрецедентні санкції, скоординовані між усіма партнерами, Німеччина готова заплатити високу ціну в економічному сенсі. тому всі варіанти є на столі, включно з "Північним потоком-2".

Канцлер Німеччини **Олаф Шольц** звернув увагу на те, що росія використовує питання потенційного вступу в НАТО як підставу для розв'язання війни. І це парадоксально, тому що про членство України в Альянсі не йдеться і не йтиметься навіть в осяжному майбутньому.

Сценарій, що виправдає російське вторгнення до України, вже діє, про це свідчать події останніх двох днів, заявив держсекретар США **Ентоні Блінкен**. Він пояснив, що зараз росія створює провокації, щоб самій же на них відповісти, і, зрештою, ввести війська на територію України. На його думку, важливо викрити плани росії, щоб повернути її до дипломатії.

Застереження Блінкена підтвердив й генсек НАТО **Єнс Столтенберг**, який сказав, що росія не відводить військ від українських кордонів, як обіцяла, а навпаки наращує. І до того ж створює приводи для вторгнення в Україну.

Британський прем'єр **Борис Джонсон** заявив, якщо **РФ вирішила напасти, то** прорахувалась, адже тоді загиблих російських солдатів оплакуватимуть їхні батьки, а держава та бізнес зазнає нищівних збитків, адже спільний пакет санкцій розробили Великобританія, США, Канада та Євросоюз. Також міністерка закордонних справ Сполученого Королівства **Елізабет Трасс** уточнила й інші обмеження, що чекають на росіян: позбавлення олігархів можливості рухати свої гроші по всьому світу, зупинення їхніх подорожей та ускладнення для російських компаній доступу до британських ринків капіталу, ускладнення для росії доступу до ринків суверенних боргів.

Китай, який є союзником Росії, підтримує територіальну цілісність будь-якої країни, Україна не є винятком, сказав міністр закордонних справ КНР Ван Ї. Водночас Китай підтримав Росію в її вимогах, щоб НАТО не розширювалася на Схід. Ван Ї додав, що Китай бачить вирішення українського питання у виконанні Мінських домовленостей і нагадав, що цей шлях підтримують Євросоюз та США.

Українського президента Володимира Зеленського на Мюнхенській безпековій конференції вітали стоячи та оплесками. У своєму виступі він закликав світ нарешті перейти від умиротворення росії до політики безпеки та миру. Україна хоче миру. Європа хоче миру. Світ каже, що не хоче воювати та не бажає смерті людей, а росія – що не хоче нападати. Очевидно, що хтось бреше. Це ще не аксіома, але вже не гіпотеза.

Також Зеленський підняв питання неефективності ООН, яка має захищати мир і світову безпеку, але не може захистити себе, коли порушується її статут, коли один з членів Радбезу ООН анексує територію однієї з засновниць ООН, а Кримську платформу – формат, мета якого – деокупація Криму мирним шляхом і захист прав кримчан, сама ООН ігнорує. Анексія Криму та війна на Донбасі – це удар по всьому світу. Це не війна в Україні, а війна в Європі. Це вже не гіпотеза, але ще не аксіома

Президент України запевнив світових лідерів, що український народ буде захищати свою землю, маючи підтримку світових партнерів чи не маючи. Не важливо яку саме допомогу буде надано – Україна буде стояти до останнього. Україна цінує будь-яку допомогу, але слід зрозуміти, що це не благодійні внески, про які Україна має просити чи нагадувати. Це внесок інших країн у безпеку Європи та світу.

Також була проаналізована позиція НАТО щодо майбутнього членства України, звернуто увагу на непослідовність цієї позиції, було проаналізовано аргументи росії, яка заявила, що Україна прагне вступу до Альянсу, щоб повернути Крим силовим шляхом. Було підкреслено готовність України шукати ключ до закінчення війни в усіх можливих форматах і майданчиках: Париж, Берлін, Мінськ, Стамбул – не важливо у якій точці світу домовлятися про мир в Україні. Не важливо, за участю чотирьох, семи чи ста, головне, щоб серед них були Україна та росія. Важливо – це розуміння, що мир потрібен не лише Україні, мир в Україні потрібен світу. Мир, а також відновлення цілісності у міжнародно визнаних кордонах. І тільки так. Ніхто не має думати про Україну, як про зручний і вічний буфер між Заходом і рф. Цього не буде ніколи. Цього ніхто не допустить.

За відмову від третього у світі ядерного потенціалу Україна отримала гарантії безпеки згідно з Будапештським меморандумом. Проте, позбувшись зброї, безпеки Україна також не отримала. Немає й частини території України, що за площею більша, ніж Швейцарія, Нідерланди чи Бельгія. А головне – немає мільйонів громадян України. Усього цього немає. А отже – дещо є. Це право – право вимагати перейти від політики умиротворення до забезпечення гарантії безпеки та миру.

Чим ще можна підтримати Україну? Продовжити дієво її підтримувати, підтримувати її обороноздатність. Надання Україні чіткої європейської перспективи, наявних для країн-кандидатів інструментів підтримки, чітких і осяжних часових меж вступу в Альянс.

На жаль, усі заклики до збереження миру, які прозвучали на конференції, попередження про наслідки нападу на Україну, виявилися марними. росія не дослухалася до них, знехтувала ними та вже на четвертий день після закінчення конференції, 24 лютого, розпочала військову агресію проти України. Це підтвердило слухність заклику української влади щодо необхідності упереджувального, превентивного характеру введення секцій проти росії.